

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ**

Кафедра захист рослин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркової навчальної дисципліни)**

ХВОРОБИ, ШКІДНИКИ ТА ЗАХИСТ ЇСТІВНИХ ГРИБІВ

освітньо-професійна програма Захист і карантин рослин

спеціальність 202 Захист і карантин рослин

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь бакалавр

Розробник (-ки): Олег Горб, професор кафедри захист рослин, к.с.-г.н., доцент

Гарант: Ганна Поспелова, доцент, к.с.-г.н..

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Хвороби, шкідники та захист їстівних грибів
Назва структурного підрозділу	Кафедра захист рослин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Горб Олег, канд.с.-г.наук, доцент <i>Контакти:</i> e-mail: gorb@pdaa.edu.ua тел. : +38 (067) 4091242 сторінка викладача https://www.pdaa.edu.ua/people/gorb-olegoleksandrovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми ботаніка; загальна ентомологія; загальна фітопатологія; фізіологія рослин; моніторинг поширення шкідників, хвороб і бур'янів; хвороби, шкідники та захист лісових та садово-паркових культур та ін.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомитися з основними методами діагностики та обліку хвороб і шкідників їстівних грибів. Вивчити їх еколого-біологічні особливості, які сприятимуть вчасній діагностиці хвороб та шкідників культивованих грибів та проведенню захисних заходів.

Основні завдання навчальної дисципліни: визначення шкідливих організмів, проведення обстежень різних культур їстівних грибів; знаходження місць концентрації шкідників за частковими ознаками пошкодження їстівних грибів, характеру заселення культури їстівних грибів при високій і слабкій чисельності шкідливих організмів, вивчення ситуації, при яких планується застосування різних методів і заходів захисту їстівних грибів від пошкодження шкідниками, та особливості регулювання їх чисельності у закритому ґрунті

Компетентності:

Загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях..

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.

Фахові:

ФК 1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.

ПРН 18. Ефективно застосовувати екологічно безпечні технології вирощування рослин.

Програма початкової дисципліни:

Тема 1. Вступ. Роль і значення захисту їстівних грибів від шкідників.

Тема 2. Будова, біологія та поширення їстівних грибів у біоценозах.

Тема 3. Особливості вирощування їстівних грибів у закритому ґрунті.

Тема 4. Еколого-біологічні особливості та видовий склад збудників хвороб їстівних грибів.

Тема 5. Еколого-біологічні особливості та видовий склад паразитичних нематод їстівних грибів.

Тема 6. Еколого-біологічні особливості шкідників їстівних грибів, та особливості регулювання їх чисельності у закритому ґрунті.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча навчальна програма, презентації.

Структура курсу

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	л.з.	с.р.
Тема 1. Вступ. Роль і значення захисту їстівних грибів від шкідників.	19	2	4	13
Тема 2. .. Будова, біологія та поширення їстівних грибів у біоценозах.	19	2	4	13
Тема 3. Особливості вирощування їстівних грибів у закритому ґрунті..	19	2	4	13
Тема 4. Еколого-біологічні особливості та видовий склад збудників хвороб їстівних грибів.	19	2	4	13
Тема 5. Еколого-біологічні особливості та видовий склад паразитичних нематод їстівних грибів.	22	4	4	14

Тема 6. Еколого-біологічні особливості шкідників їстівних грибів, та особливості регулювання їх чисельності у закритому ґрунті.	22	4	4	14
Усього годин	120	16	24	80

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перескладання. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату. *Система оцінювання.*

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.	словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда; наочні методи: ілюстрування, демонстрування; практичні методи: практичні роботи; порівняння; методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи; робота під керівництвом викладача: самостійна робота; методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу;	опитування, контрольна робота, виконання лабораторних робіт та їх захист, виконання завдань самостійної роботи

<p>ПРН 18. Ефективно застосовувати екологічно безпечні технології вирощування рослин.</p>	<p>створення ситуації новизни навчального матеріалу; методи усного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, доповіді; методи письмового контролю: контрольна робота; комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</p>	<p>опитування, контрольна робота, виконання лабораторних робіт та їх захист, виконання завдань самостійної роботи</p>
---	---	---

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 6	50	50	30
ПРН 10	50	50	30
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Література та джерела інформації

Основні

1. Закон України «Про карантин рослин». – К., - Верховна Рада України, від 30.06.1993 № 3348 – ХІІ.
2. Мовчан О.М. Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники /О.М.Мовчан.- К. : Світ, 2002. – 288 с. Іл. 40с.
3. Карантинні шкідливі організми. Частина 2. Карантинні хвороби: Підручник / О.О. Сикало, О.М. Мовчан, І.Д.Устінов (за ред. О.О. Сикало). – К:Колобіг, 2005. – 412 с. Іл. 20 с.
4. Карантинні хвороби рослин: Підручник /В.М. Родігін, Ф.Н. Марютін, І.Д. Устінов, та ін. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків. 2002. – 360 с.
5. Рекомендації щодо захисту плодкових культур від каліфорнійської щитівки /О.М.Мовчан, І.Д.Устінов, О.А.Корнієнко О.А. та ін.– К.: Світ, 2001. – 15с.
6. Устінов І.Д. Карантин рослин: карантинні шкідники% Посібник / І.Д.Устінов, Ж.Д.Мовчан, Ж.Д.Кудіна // – К.: ІРІС, 1995, ч. 1. – 416с.
7. Обзор распространения карантинных организмов в Украине на 1 января 2001 г. // Мин. АПК Украины, Главная Госинспекция по карантину растений. – К.: 2001. – 119 с.
8. ДСТУ 4180 – 2003 Карантин рослин: Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів // Розробники О.Мовчан, В.Омелюта, І.Устінов та ін. – К., Наказ:2003-05.16.№85.
9. Євтушенко М.Д. Термінологічний словник-довідник з ентомології, фітопатології, фітофармакології /М.Д.Євтушенко, Ф.М.Марютін. – Харків: ХДАУ, 1998. – 201 с.
10. Руководство по досмотру и экспертизе растительных и других подкарантинных материалов / под ред. А.А. Варшавича, М.Г.Шамонина. – М.: Колос, 1972. – С. 207-379.

Допоміжні

1. Родігін В.М., Марютін Ф.М. та інші Карантинні хвороби рослин. Харків, 2002.- 360 с.
- 2.Верещагін Л.Н. Атлас травянистых растений. – К.: Юнівест Маркетинг, 2002. – 384 с.
3. Фисюнов А.В. Сорные растения – М.: Колос, 1984 – 320 с.
4. Верещагін Л.И. Атлас сорных, лекарственных и медоносных растений - К.: Юнівест маркетинг, 2002. – 380с.
5. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні/ Петрунек В.Л., Лагуточкіна Г.О., Іванов Д.В. і ін.; За ред . В.Л. Петрунека - К.: Юнівест маркетинг, 2005. – С. 102 -120.
6. Пересыпкин В.Ф. Сельскохозяйственная фитопатология. – 4-е изд., перераб. - М.: Агропромиздат, 1989. - 480 с.
7. Пересыпкин В.Ф. Атлас болезней полевых культур. – 2-е изд., испр. и доп. – К.: Урожай, 1987. – 144 с.
8. Чураев И.В. Американская белая бабочка. М.: Сельхозиздат, 1962. – 102 с.
9. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений: в 3-х т./ под общ. Ред. В.П. Васильева.– К.: Урожай, 1988.
10. Журнали «Захист і карантин рослин».

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.propozitsiya.com/?page=149&itemid=110&number=4>
2. http://uk.wikipedia.org/wiki/Картопляна_міль.
3. https://www.youtube.com/watch?v=6mK_uzNqgfU
4. <https://www.youtube.com/watch?v=5oUYLIsEx2I>
5. http://www.karantin.te.ua/userfiles/file/zahidn_kvi_trups.pdf